

Aanscherping regelgeving AM

De regelgeving met betrekking tot de bestrijding van het aardappelcysteeltje, de veroorzaker van aardappelmoetheid (AM), wordt aanscherpt. Deze aanscherping heeft grote gevolgen voor pootaardappeltelers en telers van ander uitgangsmateriaal. De verwachte datum van invoering is 1 juli 2010. Het is van groot belang op dat moment een AM vrijverklaring te hebben voor pootgoedpercelen. NemaDecide ondersteunt adviseurs en telers bij het nemen van de juiste beslissingen.

In de tabel hieronder is een vergelijking gemaakt tussen de huidige en de nieuwe regelgeving.

	nu	1 juli 2010
herbemonstering	na 1 jaar	3 jaar na de laatste aardappeloogst en alleen als er een erkende bestrijdingsmaatregel is genomen
monster grootte	600ml/ha	1500 ml/ha of 400 ml/ha (zie tekst)
Oppervlak besmetverklaring	0,33 ha	>1 ha ¹⁾

Gevolgen van de nieuwe regelgeving

De teeltfrequentie van pootaardappelen gaat na een gevonden besmetting noodgedwongen naar 1:4 of extensiever. Met de nieuwe regelgeving mag namelijk pas 6 jaar na de laatste aardappeloogst worden herbemonsterd of 3 jaar na de laatste aardappeloogst als er een erkende bestrijdingsmaatregel is genomen.

Het besmet verklaarde areaal kan aanzienlijk toenemen doordat de detectiekans bij de nieuwe officiële bemonstering groter wordt dan nu. Het minimale grondmonster dat moet worden onderzocht (1500 ml/ha) wordt namelijk 2,5x groter. Bovendien gaat de besmetverklaring voor een

In dit nummer

- Aanscherping regelgeving AM
- De nieuwe NemaDecide 1 (versie 1.5)
- Cursus NemaDecide
- Aanpassing advisering granulaat
- NemaDecide 2
- Bemonstering op Meloidogyne
- NemaDecide internationaal

groter areaal gelden, ook omdat de bufferzones naar alle waarschijnlijkheid breder zullen worden. In een aantal gevallen kan een AM-vrij verklaring worden verkregen op basis van een monster van 400 ml/ha. Dit kan bijvoorbeeld als

- in de twee laatste officiële onderzoeken geen aardappelcysteeltjes zijn aangetroffen en er tussen de pootgoedteelten geen consumptieaardappelen zijn geteeld.
- er bij het laatste officiële onderzoek in het geheel geen cysten (ook geen lege cysten) zijn aangetroffen en er tussen de pootgoedteelten geen consumptieaardappelen zijn geteeld.

Deze regeling geldt ook als het officiële onderzoeken zijn uit de periode vóór 1 juli 2010.

Is op een pootgoedperceel al eens een besmetting gevonden, dan kan een vrijwillige intensieve bemonstering op korte termijn nuttig zijn. Op basis van de uitslag kunnen in 2009 nog maatregelen worden genomen. Met NemaDecide kan worden bekeken wat de meest effectieve maatregel is. Om recht te krijgen op de 400 ml bemonstering voor een AM-vrij verklaring, kan worden overwogen in 2009 officieel te laten bemonsteren, ook als er nog geen aardappelteelt voor 2010 gepland is. Bij een gevonden besmetting in 2008 of 2009 kan tot 1 juli 2010 nog 1x worden herbemonsterd. NemaDecide geeft inzicht in het nut van een intensieve bemonstering en de voor- en nadelen van een vroegtijdige officiële bemonstering.

¹⁾ Nog niet definitief vastgesteld

De nieuwe NemaDecide 1

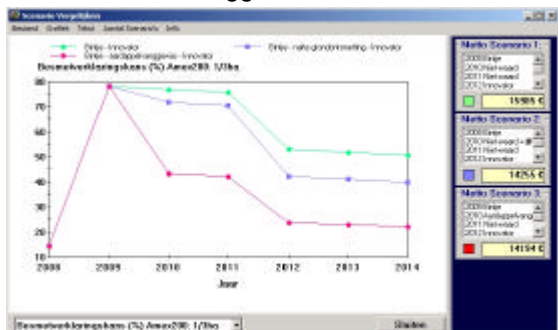
NemaDecide versie 1.5 komt binnenkort uit. In deze NemaDecide is teeltduur toegevoegd als factor die de vermeerdering van het aardappelpelcysteeltje beïnvloedt. Ook is het aardappelvanggewas toegevoegd als bestrijdingsmethode. Verder is het programma op veel punten geoptimaliseerd.

Een pootgoedteelt is veelal korter dan een consumptieaardappel- of zetmeelaardappelteelt. Staat het gewas korter dan 3 maanden op het veld, dan heeft dit invloed op de vermeerdering. Een deel van de aaltjes heeft hun vermeerderingscyclus nog niet rond, op het moment dat de aardappelen geroid worden. NemaDecide 1.5 houdt hier nu rekening mee.

Afbeelding 1 Verschil in vermeerdering (aantal levende cysten in de haard) tussen een normale en een korte teelt van het vatbare ras Bintje

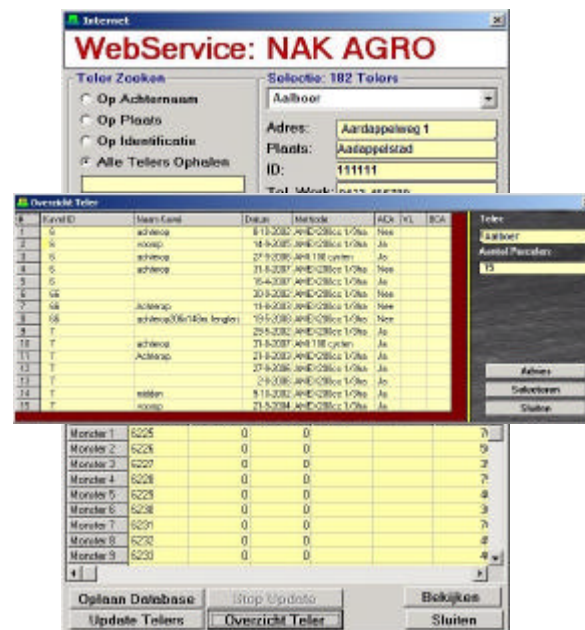
In de nieuwe NemaDecide is het ook mogelijk het effect van een vanggewas door te rekenen.

Afbeelding 2 Effect van aardappelvanggewas (rode lijn) en natte grondontsmetting (blauw) op de besmetverklaringskans

Gebruikers van NemaDecide hebben een aantal wensen kenbaar gemaakt om het gebruiksgemak van het programma te verbeteren. Met het uitko-

men van NemaDecide 1.5 zijn deze wensen ingewilligd. Een voorbeeld van een verbetering is de webservice. Deze is uitgebreid met tal van handige functionaliteiten. Zo is het mogelijk een overzicht te krijgen van alle percelen en monsters die van een teler op de webserver aanwezig zijn. In dit overzicht kan direct een perceel worden geselecteerd voor advies.

Afbeelding 3 Overzicht van alle bemonsterde percelen van geselecteerde teler

Cursus NemaDecide

Binnenkort wordt er een basiscursus NemaDecide georganiseerd. Ook de opfriscursussen vinden dit najaar weer plaats. De opfriscursussen zullen worden gekoppeld aan het uitkomen van NemaDecide 1.5. Alle licentiehouders ontvangen hierover bericht.

Aanpassing advisering granulaat

In 2007 is er door HLB, PPO en PRI een granulaatproef uitgevoerd op dalgrond. De proef was zo opgezet dat de resultaten ook bruikbaar zijn voor NemaDecide.

Uit een proef op lichte klei, uitgevoerd in 2005 door het NemaDecide consortium, bleek dat granulaat invloed heeft op de populatiedynamica van het aardappelpelcysteeltje: de vermeerdering in de

objecten met granulaat was lager dan in de objecten zonder granulaat.²⁾

De proef, uitgevoerd op dalgrond in 2007, gefinancierd door HPA, DuPont, Bayer, Syngenta en een aantal telers, geeft hetzelfde beeld te zien.

Op basis van de resultaten van beide proeven zal de granulaatadvisering in NemaDecide worden aangescherpt.

NemaDecide 2

NemaDecide 2 wordt ontwikkeld om te helpen bij het beheersen van de belangrijkste schadelijke aaltjes in de aardappelteelt. Naast het aardappelcysteaaltje zijn dit wortellessieaaltjes (*Pratylenchus spp.*) en wortelknobbelaaltjes (*Meloidogyne spp.*). Omdat deze aaltjes zich op zeer veel gewassen kunnen vermeerderen, moest het hele programma opnieuw worden gebouwd. Een zeer tijdrovende klus, maar het is gelukt.

In NemaDecide 2 wordt het mogelijk meerdere aaltjes parallel door te rekenen. Ook het effect van verschillende gewassen op de aanwezige aaltjespopulaties kan worden doorgerekend.

Het programma is veel flexibeler geworden. Komt er kennis beschikbaar over andere aaltjes of komen er cijfers over de vermeerdering op een bepaald gewas, dan hoeft er slechts een vinkje te worden aangezet en NemaDecide kan met deze gegevens rekenen.

In NemaDecide 2 zal ook de gevoeligheid van aardappelrassen voor TRV (tabaksratelvirus) worden opgenomen. Dit virus wordt overgebracht door vrijlevende wortelaaltjes (Trichodoriden). Een groot aantal rassen wordt door de aardappelhandelshuizen gezamenlijk getoetst op verschillende proefvelden.

Bemonstering op Meloidogyne

Binnen afzienbare tijd lijken alle bemonsterende instanties een methode aan te gaan bieden waarmee met 95% zekerheid een

haard van het wortelknobbelaaltje (*Meloidogyne*) kan worden opgespoord.

NemaDecide is in gesprek met alle bemonsterende instanties in een bemonsteringswerkgroep. Deze werkgroep is al een aantal keren bij elkaar geweest om te praten over opsporing van Meloidogyne. Dit overleg is zeer constructief. Alle bedrijven hebben een bemonsteringsmethode aangeleverd die zij zouden kunnen aanbieden. Vervolgens is door NemaDecide uitgerekend wat de opsporingskans van een Meloidogyne haard met nauwkeurig omschreven grootte zal zijn. Op basis van deze berekening zullen de verschillende methodes worden geoptimaliseerd, zodat de opsporingskans bij al deze methoden 95% wordt. Deze methoden worden opgenomen in NemaDecide.

NemaDecide internationaal

Er is er veel belangstelling voor NemaDecide uit het buitenland. De Canadese overheid en het Belgische Proefcentrum voor de Aardappelteelt (PCA) hebben een licentie aangeschaft.

Besmettingen met het aardappelcysteaaltje houden zich niet aan landsgrenzen. In steeds meer landen wordt het duidelijk dat ze problemen hebben met AM en dat de problemen de laatste jaren groter zijn geworden. De kennis over het aaltje en de beheersingsmogelijkheden zijn echter veel beperkter dan in Nederland. NemaDecide helpt in eerste instantie de kennis te vergroten en zal vervolgens worden ingezet om de problemen te beheersen. Aan Canada en België is inmiddels een licentie verkocht en ook de VS toont grote belangstelling.

²⁾ Rapport beschikbaar op www.NemaDecide.com onder Achtergrondinformatie

NemaDecide wordt ontwikkeld binnen het project NemaDecide 2 in een samenwerkingsverband van Agrifirm, Agrico, Averis, HZPC, Van Rijn, NAK AGRO, PPO en PRI.

De ontwikkeling wordt mede mogelijk gemaakt door financiële bijdragen van Samenwerkingsverband Noord-Nederland EZ/KOMPAS, het ministerie van LNV en de Rabobank.

Colofon

Nieuwsbrief NemaDecide is een uitgave van project NemaDecide 2. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met

Aaldrik Venhuizen

Postbus 1033

7940 KA Meppel

Telefoon 0522 26 89 11

e-mail info@nemadecide.com

internet www.NemaDecide.com